В настоящее время существует ряд причин, затрудняющих развитие агроэкотуризма. Среди них отсутствие или низкая комфортность инфраструктуры, отсутствие единой стратегической концепции, при которой агроэкотуризм интегрировался бы в планы государственного социально-экономического развития в комплексе с развитием сельского хозяйства, транспорта, лесной промышленности и т. д. На темпы развития агроэкотуризма также влияют отсутствие у персонала агроэкоусадеб опыта, неравномерность распределения информации о субъектах рынка туристических услуг, неспособность рынка контролировать качество предлагаемого турпродукта.

Вместе с тем, стимулирующее воздействие на инновационные процессы в развитии агроэкотуризма оказывают нормативно-правовые акты государственного и регионального масштаба, определяющие разработку концепций развития устойчивого агроэкотуризма.

МАГЧЫМАСЦІ ЎКЛЮЧЭННЯ Ў ТУРЫСТЫЧНУЮ ДЗЕЙНАСЦЬ ЭТНАТУРЫСТЫЧНЫХ РЭСУРСАЎ ПАНЁМАННЯ

Карнялюк В. Р., *Гродзенскі дзяржаўны універсітэт*

Развіццё ўязднога турызму ў Беларусі толькі пачынаецца. Пры тым наша краіна мае ўласныя характарыстыкі, якія даюць магчымасць ўзбагаціць турыстычную індустрыю памежнага краю, які гістарычна, дэмаграфічна, канфесійна, этнічна і экалагічна ўяўляе сабою пэўны культуралагічны і прыродны феномен Усходняй Еўропы, а значыць мае патэнцыяльную і рэальную турыстычную прывабнасць.

Разам з такімі элементамі турыстычнай індустрыі, як развіццё прыватнага сектару гаспадаркі, удасканальванне нарматыўна-прававой базы, фарміраванне інфраструктуры і г.д., адметнаю часткаю аптымізацыі магчымасцяў турыстычнай індустрыі рэгіёну Беларусі з’яўляюцца этнатурыстычныя традыцыі. Гэта арганізацыі, установы і прыватныя (фізічныя) асобы, якія маюць патэнцыяльныя магчымасці для ўдзелу ў арганізацыі турызму. На сённяшні дзень яны выкарыстоўваюцца ў нашай краіне ў недастатковай ступені. У Беларусі захавалася традыцыйная культура, якая патэнцыяльна цікава для развіцця турындустрыі. Аднак нам бракуе наладжанага механізму стварэння і прасоўвання да спажыўца якаснага, прывабнага турпрадукта.

Адсутнасць механізму выкарыстання этнакультурнага багацця беларуска-польскага памежжа турыстычнай індустрыяй Беларусі з’яўляецца адным з фактараў нездавальняючага ўзроўню турыстычнай прывабнасці нашай краіны для еўрапейскіх і расійскіх тураператараў і турыстаў.

Адным з накірункаў рашэння дадзенай праблемы бачыцца ўсталяванне шчыльных кантактаў з Польшчай. Напраўду кажучы, з польскага боку ў большасці страчаны (па прычыне міграцый і урбанізацыі) аўтэнтычная традыцыйная культура. Аднак там існуе немалы досвед у стварэнні прывабных турыстычных прадуктаў, склалася практыка падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў у галіне туріндустрыі. Сінтэз магчымасцяў двух бакоў дасць магчымасць павелічэння турыстычнай прывабнасці рэгіёна, а таксама будзе спрыяць рэкаструяванню і адраджэнню народных традыцый ў Панёманні і Падляссі.

Зыходзячы з аналізу наяўных і патэнцыяльных магчымасцяў двух — беларускага і польскага — бакоў, можна вызначыць наступныя напрамкі практычнай дзейнасці для вырашэння згаданай намі праблемы. Такімі напрамкамі могуць быць: 1) правядзенне цыклу сумесных краязнаўча-этнаграфічных экспедыцый для вылучэння этнакультурных адметнасцяў рэгіёну з наступным выданнем шэрагу інфармацыйных і метадычных выданняў; 2) вызначэнне лакалізацыі наяў-

насці Аўгустоўскай пчалы ў зоне Аўгустоўскага канала ў якасным і колькасным аспектах; 3) даследаванне пчалярскіх мясцовых тэхналогій, этнакультурных асаблівасцяў рэгіёну і пчалярскай тэрміналогіі з мэтаю практычнай дапамогі польскаму боку ў захаванні і пашырэнні тэрыторыі існавання Аўгустоўскай пчалы; 4) арганізацыя майстар-класаў па адукацыі пастаўшчыкоў этна-турыстычных паслуг — майстроў народных рамёстваў, этнаграфічных мастацкіх калектываў, музейных супрацоўнікаў; 5) арганізацыя і правядзенне адукацыйных курсаў для спецыялістаў турыстычнай індустрыі па практыцы этнатурызму; Правядзенне маркетынгавага аналізу попыту на этнатурыстычныя паслугі ў Польшчы і Беларусі (раёны Панёмання і Падлясся); 6) распрацоўка сцэнарыяў анімацыйных праграм для арганізацыі адпачынку ўдзельнікаў этнатураў і іншых відаў тураў з этнічным зместам; 7) распрацоўка і правядзенне рэкламнай кампаніі па пазіцыяніраванню этнатурыстычнай прывабнасці краю; 8) правядзенне серыі мерапрыемстваў па экалагічнаму мэнеджменту тэрыторыі этнатурыстычнай рэкрэацыі Панёмання і Падлясся з наступным фармуляваннем практычных рэкамендацый; 9) фарміраванне і правядзенне этнатураў альбо пазнавальных тураў ці настальгічных тураў з улікам этнаграфічных адметнасцяў (напрыклад: «Мядовая сцежка», «На свята Аўгустоўскай пчалы!», «Да вытокаў поразаўскай керамікі», «У госці да татараў Панямоння», «Габрэйскі свет краю», «Балты ў помніках прыроды і культуры Гродзеншчыны і Аўгустоўскага краю») у форме паездак, прагулак, паходаў для груп рознай падрыхтаванасці, у якасці *study*-тураў у беларуска-польскім памежжы для прадпрымальнікаў і студэнтаў турыстычных спецыяльнасцяў Беларусі і Польшчы.

Вынікам такой дзейнасці можа стаць новая магчымасць турысцкага выкарыстання рэгіёну Панёмання. Такой магчымасцю будуць такія фактары далейшага развіцця, як арыгінальныя турыстычныя прадукты на падставе этнакультурнага і прыроднага патэнцыялу беларуска-польскага памежжа, ўзятыя ва ўжытак турыстычнымі фірмамі і арганізацыямі для павелічэння турыстычнай прывабнасці рэгіёна. Таксама немалаважным фактарам развіцця можна лічыць далейшае развіццё і актуалізацыю народных культурных традыцый, унікальнай этнічнай культуры, уключэнне ў турыстычную дзейнасць культурных аб'яднанняў малых этнічных супольнасцяў — яўрэяў, татараў, палякаў у Беларусі і беларусаў у Польшчы, літоўцаў і іншых народаў, што пражываюць у рэгіёне; стварэнне ўмоў для іх супрацоўніцтва ў дадзенай сферы для рэкламы мясцовай гісторыі і культуры.

Асобным месцам ў шэрагу актуальных вынікаў пералічаных намаганняў, навачавідкі, будзе забяспячэнне магчымасцяў працаваць ў галіне турызму жыхарам мікрарэгіёнаў, стварэнне ў гэтых мясцовасцях новых працоўных месцаў.

Створаная сістэма падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі спецыялістаў этнатурызму можа стаць перспектыўным накірункам развіцця айчыннай сістэмы вышэйшай турыстычнай адукацыі.

Усё разам будзе спрыяць аптымізацыі айчыннай турыстычнай індустрыі і, як вынік, павялічэнню турыстычнай прывабнасці нашай краіны.

ФОРМИРОВАНИЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОГО ТУРИСТИЧЕСКОГО ПРОДУКТА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ (на примере развития агроэкотуризма)

Копоть Ю. А., *Министерство спорта и туризма Республики Беларусь*

В развитии белорусского туризма значительная роль принадлежит агроэкотуризму.

Указом Президента Республики Беларусь от 2 июня 2006 г. № 372 «О мерах по развитию агроэкотуризма в Республике Беларусь» (далее — Указ) закреплено признание того, что деятельность физических лиц и крестьянских (фермерских) хозяйств по оказанию услуг в сфере агроэкотуризма не является предпринима-